

Úvod: Církev bez Ducha svatého?

Milí bratři, milé sestry,

bez Ducha svatého církev není církví. Bez Ducha svatého by církev byla jen dalším sdružením lidí, jen lidský spolek vedle mnoha jiných spolků - třeba fotbalistů, nebo sběratelů známek.

Církev bez Božího Ducha – to je jako auto bez motoru. Vždyť automobil bez motoru – to jsou jen kusy plechu na čtyřech kolech. Církev bez Božího Ducha – to je jako dům bez základů. Dům bez základů snad ani nemůžeme vážně nazvat domem. Církev bez Božího Ducha – to je organizace stejně užitečná jako třeba ovladač na televizi bez baterií, stejně lákavá jako hot-dog bez párku, stejně hodnotná jako posmrkaný papírový kapesník, a stejně životaschopná jako utržená květina, nebo vytržený zub.

Církev bez Ducha svatého je zkratka pouhým lidským dílem, které je naprosto k ničemu, které je hodno zániku, kterému se jen ze setrvačnosti dál říká „církev“. Apoštol Pavel říká: *Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.* (Ř 8:8-9) Pokud nemáme Ducha Kristova, nepatříme Bohu. A tudíž je naše existence, naše společné úsilí a společná činnost jen dílem lidským, a proto zbytečným a politováníhodným.

A jinde říká apoštol: *Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni.* (Ef 4:4) Pokud tedy s námi a v nás není Duch svatý, pak jsme jen tělem bez ducha. Tedy tělem bez života. Mrtvolou.

Církev s Duchem svatým

A proto buďme Bohu vděční za to, že nám dal svého Ducha. Že každý z nás, kteří věříme v Pána Ježíše Krista, byl pokřtěn Duchem svatým. Duch Páně do nás svobodně vstoupil a proměnil náš život. On v nás přebývá. *Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha.* (1K 6:19-20) Ano, často se nám zdá, že v nás Duch svatý není, že v nás nepřebývá. Ale to je věc víry, nikoli pocitů. Pokud patříme Kristu, přebývá v nás Duch svatý. Pokud patříme Kristu, byli jsme Duchem svatým pokřtěni a tvoříme církev, Kristovo tělo. *Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem.* (1K 12:13)

Ale také: Církev toužící po působení Ducha svatého

Ale na druhou stranu, bratři a sestry: Duch svatý nás také chce formovat do Kristovy podoby. Chce nás stále více připodobňovat našemu svatému a láskyplnému Spasiteli. Touží nás stále více posvěcovat. Proto nás Písmo také varuje: *A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupění.* (Ef 4:30) Anebo jinde: *Plamen Ducha nezhásejte.* (1Te 5:19) A do třetice: *Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit.* (Ga 5:25)

Duch svatý je v nás, milí bratři a milé sestry. On se nás svobodně a láskyplně ujal, když jsme přijali Pána Ježíše do svého života. Ať už se to stalo jakýmkoli způsobem, Duch svatý je od té chvíle s námi a v nás. Ale tím s námi rozhodně neskončil. Ještě s námi jistě má své vlastní plány. Určitě nás chce zapojit do svého díla spásy.

Sestoupil Duch svatý na zem kvůli modlībám Ježíšových učedníků? – O Božím svobodném úradku...

A o tom mluví dnešní biblický oddíl. Proto se na něj nyní zaměříme.

Ježíš Kristus - čtyřicet dní po svém slavném vzkříšení - odešel ke svému Otcí. Vystoupil na nebesa. A když se loučil se svými učedníky, nařídil jim: *Čekejte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli. Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní.* (Sk 1:4-5)

A oni ho poslechli. Zůstali v Jeruzalémě, byli shromážděni na jednom místě a modlili se. Lukáš říká: *Ti všichni se svorně a vytrvale modlili spolu se ženami, s Marií, matkou Ježíšovou, a s jeho bratry.* (Sk 1:14)

Někdo by tedy mohl říct, že vylití Ducha svatého o Letnicích bylo výsledkem modliteb učedníků. Ale není tomu tak! Jejich modlitby Ducha svatého nepřivolaly, nestáhly ho na zem. Vždyť to nebylo potřeba! Ježíš přece slíbil, že Duch svatý přijde. A jeho slib platí!

Sestoupení Ducha svatého na církve je tedy svrchovaným rozhodnutím svatého a laskavého Boha. Seslání Ducha svatého je výsledkem vnitřního a svobodného úradku Svaté Trojice. Bůh přece zaslíbil příchod Ducha dávno před tím, než učedníci vůbec spatřili světlo světa. To apoštol Petr ve svém letničním kázání výslovně zmiňuje: *...děje se, co bylo řečeno ústy proroka Jóele: 'A stane se v posledních dnech, praví Bůh, sešlu svého Ducha na všechny lidi. (Sk 2:16-17)*

A Ježíš sám přece zaslíbujíc příchod Ducha svatého – a to ještě před svým utrpením. *V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: "Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, 'proud živé vody poplyne z jeho nitra', jak praví Písmo." To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven. (J 7:37-39)*

Anebo přímo svým učedníkům Ježíš říká: *Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14:26)*

Bláhový je tedy člověk, který se domnívá, že Duch svatý sestoupil na církve na základě modliteb Ježíšových učedníků. A přitom je takový výklad velice lákavý! Proč? No, protože pokud to dokázali učedníci tehdy, pokud oni svými přímluvami stáhli Ducha svatého na zem, pak to dokážeme i my. Budeme se svorně, vytrvale a vroucně modlit za nové vylití Ducha, třeba za velké duchovní probuzení v Javorníku, v naší zemi, v Evropě – a ono přijde. Protože Duch odpoví na naše modlitby. A čím více a čím zapáleněji se budeme modlit, tím dřív a tím mocněji Duch svatý přijde. A naopak nepřijde, pokud se za to nebudeme aktivně a dlouho modlit.

Ne! Nedělejme z Boha Ducha svatého zaměstnance církve! On je přece majitel a ředitel církve v jedné osobě - nikoli její sluha, který musí plnit její přání a příkazy.

To učedníci dobře věděli. A proto poslechli Ježíše. Shromáždili se na jednom místě, společně a vroucně se modlili a v důvěře čekali, až Duch svatý sestoupí.

A pokud nesestoupil kvůli jejich modlitbám, proč se tedy máme modlit? – O naší přípravě...

Ovšem jejich modlitba samozřejmě byla velice důležitá. Nebyla to nesmyslná kratochvíle! Není tomu tak, že učedníkům bylo hloupé trávit čas na rybách, tak se raději modlili. Ne! Modlitbou se totiž učedníci připravovali na příchod Ducha. Otevírali se Bohu. Propojovali se s ním. Při modlitbě se Pánu Bohu odevzdávali – aby je našel připravené, až přijde v plnosti.

To je velice důležité. My se totiž smíme a máme modlit za další a další duchovní probuzení církve. Máme se také modlit za vylití Ducha do našeho okolí, do naší obce, do naší duchovně vyprahlé země, za příchod Ducha svatého do Evropy a do celého světa. Je to naše svatá povinnost – přimlouvav se za to. Vždyť stejně: Pokud se za takové věci přimlouváme, děláme přesně to, k čemu nás Duch svatý sám vnitřně vede a nabádá. (Ř 8:26) Ale modleme se za takové věci s pokorou. S vědomím, že vylití Ducha svatého je cele v kompetenci Ducha svatého. Kdy a kde to přijde - to záleží jen na něm.

My se tedy máme vroucně a pravidelně modlit za nové dílo Ducha. Ale také a zvlášť za to, aby si skrze naše modlitby Bůh připravil nás. Abychom nestáli stranou, až přijde duchovní probuzení, až přijde čas, kdy Duch svatý přivede další lidi ke Kristu. Abychom byli dostatečně otevření pro to, co z Boží strany přijde. Abychom to přijímali s radostí a nadšením – a neohrnovali nad Boží dílem nos.

Abychom také od Boha dostali moudrost a uměli rozlišovat, co přichází skutečně od něj, a co naopak přichází odjinud. Právě na modlitbách nás má Duch také vyzbrojit svými dary. To proto, abychom byli schopni svědčit těm, které si Duch svatý do Božího království povolá. Abychom jim zvěstovali evangelium, sloužili a pomáhali jim na cestě za Kristem. Abychom je vedli a učili je. Abychom jim byli dobrým duchovním příkladem.

Jednou mi řekl přerovský kurátor: *Petře, s ženou se modlíme za Přerov. Modlíme se, aby se všech 50 tisíc Přerovanů obrátilo ke Kristu. /// Hm, to je úžasné, vykoktal jsem ze sebe. Ale popravdě: Vystrašila mě tehdy ta představa. Říkal jsem si potom: Bože, kdybys tohoto modlitebního megalomana náhodou vyslyšel – co bych dělal s takovou hordou lidí? Kde bych na ně vzal čas a síly? A co ostatní přerovští evangelíci v čele se staršovstvem? Vždyť ti naprosto nejsou připraveni na něco takového.*

A navíc: Nám je nejlépe, když se scházíme sami: Pořád ti stejní lidé plus množná sem tam někdo nový, který se však musí rychle adaptovat, nebo nám za chvíli nebude po chuti. Vždyť my jsme nejspokojenější, když ten náš evangelický klid nikdo neruší. Já sám jsem zrovna tehdy nestál o nic víc než o klid a pohodu na faře.

Bratři a sestry, přemýšlejme nad tím! Uvažujme nad tím právě na modlitbách, před Bohem: Zda vůbec vnitřně stojíme o něco podobného, co prožili první učedníci a po nich mnozí jiní křesťané! Zda vůbec stojíme o to, aby se noví lidé začali hlásit ke Kristu, aby nové lidi Duch svatý probudil, oživil. Protože až to jednou nastane, budou před námi jen dvě cesty. Buď nás Bůh zapojí do namáhavé, ale velice nadějně a radostné práce – anebo zrovna nás z toho vynechá. Proto je potřeba začít právě modlitbami. Modlitba – to je škola! Ve škole se v ideálním případě žák připravuje na své budoucí povolání. Aby jednou mohl kvalitně pracovat, musí se nyní učit. Ale pokud bude na školu kašlat, pak z něj jednou nic kloudného nebude. Tak to říkáme svým dětem. A to platí i v duchovní rovině. Hoří tvé srdce pravou láskou k lidem kolem tebe? Toužíš po tom, aby tví bližní přijali Krista a nastoupili na cestu věčnosti? A hoří tvé srdce pro to, aby byl Bůh na této zemi oslaven? Pak se začni usilovně modlit, aby si právě tebe Duch svatý použil, až přijde ten správný čas. A pokud pro tyto věci tvé srdce ještě nehoří, pak se modli dvakrát víc.

Proč sestoupil Duch svatý právě o Letnicích?

Ježíšovi první učedníci se svorně a vroucně modlili... A najedno to přišlo! Právě padesátý den po Ježíšově vzkříšení, na svátky Letnic se náhle strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchr, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.

Stalo se to tedy na svátky Letnic - a to z dobrého důvodu. Letnice - to byl a je důležitý svátek v životě židů. Říká se mu někdy také „slavnost žně první úrody“. Je to oslava první sklizně, první žně obilí. Tak o tomto svátku mluví Boží zákon: *Budeš zachovávat též slavnost žně, prvních snopků z výtěžku toho, co jsi zasel na poli... Třikrát v roce se ukáže každý, kdo je mužského pohlaví, před Pánem Hospodinem.* (Ex 23:16-17)

Svátek Letnic je tedy velikým starozákonním předobrazem toho, co se stalo po Ježíšově nanebevstoupení. Duch sestoupil na učedníky – a došlo k první veliké sklizni. K první veliké žni. Tři tisíce lidí se v ten den obrátilo ke Kristu. Tři tisíce lidí činilo pokání a vydalo svůj život Ježíši. Tři tisíce pokřtěných a Duchem svatým proměněných lidí! (Sk 2:41)

Ale jak se mohlo ten den obrátit tolik lidí? Kde se ti lidé vzali? No, přišli se ukázat před Hospodina! Byli to židovští poutníci z celého tehdy obydleného světa. Byli to zbožní židé, kteří poslouchali Mojžíšův zákon - a proto právě na Letnice přišli do Jeruzaléma.

Dar jazyků – biblický pohled

Zde vidíme, jak pečlivě a moudře Bůh naplánoval seslání Ducha, jak moudře naplánoval vznik církve. A k tomuto svému dílu si použil připravené učedníky, kteří byli naplněni Duchem svatým a vyzbrojeni úžasným darem. Darem jazyků. *A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.* U toho se ještě dnes musíme zastavit, milí bratři a milé sestry!

Za prvé: Mnozí křesťané věří, že dar mluvení jazyky je nutným průvodním vnějším projevem křtu Duchem svatým. Zkrátka: pokud je někdo skutečně pokřtěn Duchem svatým, pak mluví v jazycích. Ovšem to s Písmem nesouhlasí. Mluvení v jazycích není nutným průvodním jevem křtu Duchem svatým. První učedníci to tak prožili, to je pravda. Nad každým z nich v tu chvíli zůstal jakoby ohnivý jazyk a oni mluvili jazyky. Ale dalším projevem Ducha svatého ve Skutcích je třeba zemětřesení. (Sk 4:31) A v Samaří (Sk 8:15) zřejmě sestoupil Duch svatý na pokřtěné bez jakýchkoli vnějších projevů – minimálně tyto projevy Lukášovi nestály za zmínku. Jazyky ještě mluví všichni, kteří byli pokřtěni Duchem svatým v Kornéliově domě – tedy první pohané. (Sk 10:45-47) A také ti, kteří se setkali s apoštolem Pavlem v Efezu – a přijali křest ve jménu Ježíše Krista (Sk 19:6).

Ukazuje se tedy, že Duch svatý je svobodný nejen v tom kdy, kde a na koho sestoupí, ale také jaké vnější projevy budou jeho působení doprovázet. Mluvení jazyky je několikrát zmíněným projevem křtu Ducha. Ale není to výhradní a jediný vnější projev sestoupení Ducha svatého. Tedy zcela prakticky: Duchem svatým jsme byli pokřtěni v okamžiku, kdy jsme vyznali svou víru v Ježíše Krista. Pokud jsme tak učinili třeba při konfirmaci, pak jsme byli pokřtěni Duchem svatým při konfirmaci. Nezávisle na tom, co jsme u toho cítili, nezávisle na tom, jak jsme to prožili, nezávisle na tom, co se vnějšně dělo či nedělo.

Za druhé: O jaké jazyky vlastně šlo? Jakými jazyky mluvili první učedníci o Letnicích a po nich ještě mnozí jiní křesťané? Oni mluvili cizími jazyky - žádnou vymyšlenou a nesmyslnou řečí. Oni mluvili jazyky, které běžně používali židovští poutníci shromáždění z různých koutů světa. Tedy: Byl to stejný zázrak, jako kdybych já nyní začal z ničeho nic mluvit čínsky (nebo třeba hornácky).

Za třetí: V jakém stavu tito učedníci byli? Český ekumenický překlad (ČEP) říká, že učedníci mluvili jazyky *ve vytržení*. Podle tohoto překladu tedy prožívali jakousi euforii, extázi, byli tak trochu mimo své smysly, neměli nad sebou kontrolu. Duch je ovládl.

To dnes můžeme běžně vidět v různých charismatických kruzích: Lidé padají pod vlivem ducha na zem, třesou se, nekontrolovatelně se smějí, nebo něco nesrozumitelného vykřikují – a prý tím prožívají to samé, co prožívali učedníci při prvním vylití Ducha svatého. ČEP je v tomto směru pro mě velkým zklamáním. On tam totiž slovo „vytržení“ vkládá. V řeckém originále toto slovo není. Tedy: K žádnému vytržení myslí, k žádnému extatickému prožívání Ducha svatého tam nedošlo! Doslova a správně to překládají Kraličtí: *I naplněni jsou všickni Duchem svatým, a počali mluvit jinými jazyky, jakž ten Duch dával jim vymlouvati.* (Sk 2:4)

Ne snad že by učedníci nemohli být nadšení. Ne snad že by se neradovali. Ale rozhodně nebyli mimo svou kontrolu. Šlo tedy o veliký Boží zázrak: Učedníci zcela vědomě mluvili cizími jazyky.

A za čtvrté: Proč vlastně učedníci dostali tento nádherný Boží dar - mluvení cizími jazyky? Snad proto, aby na sobě poznali, že byli pokřtěni Duchem svatým? Nebo snad proto, aby mohli požívat důležitosti a vážnosti v církvi? Samozřejmě že ne! Oni mluvili cizími jazyky kvůli druhým lidem. Proto nám Duch svatý dává své dary. Abychom jimi sloužili druhým. Díky těm cizím jazykům Ježíšovi učedníci účinně a srozumitelně zvěstovali evangelium shromážděným cizincům. Tento dar dostali proto, aby se lidé okolo nich mohli seznámit s Pánem Ježíšem, aby mohli přijmout Krista do svého srdce. Dar cizích jazyků dostali proto, aby ten den mohla nastat první veliká nebeská žeň, první sklizeň lidí, kteří svůj život vědomě vydali Ježíši.

Závěr

Milí bratři, milé sestry, Duch svatý v církvi přebývá. On je mezi námi, on je v nás. Byl v církvi od jejího vzniku. A bude v ní až do skonání věků. Tomu věřme, na to se spolehněme. Duch totiž přebývá v každém člověku, který vydal svůj život Kristu. A na nás je, abychom mu dávali stále větší prostor v našem životě. Abychom o jeho působení stáli. Když totiž budeme stát o jeho vedení, pak jednou nebudeme stát stranou, až dojde k novému vylití Ducha.

Modleme se: Bože, Duchu svatý, stále v nás buduj chrám Boží. Dej, abychom dorůstali v Pána Ježíše Krista, abychom mu byli stále více a více podobní. Vyzbroj si nás také svými dary. Ne kvůli nám, ale kvůli druhým lidem, kvůli našim bratrům a sestrám, a také kvůli těm, které chceš zachránit pro věčnost. Amen.

ROZPIS PŘÍŠTÍCH KÁZÁNÍ – BIBLICKÉ TEXTY A TÉMATA (dá-li Bůh):

Datum	Biblický text (základ kázání)	Název (téma)
31.5.	Marek 1:9-13	Ježíš, „hlas z nebe“ a „holubice“ (Trojiční neděle)
7.6.	Marek 1:14-20	Slyšet evangelium a následovat Krista
14.6.	Marek 1:21-28	I ďábel se ho bojí...